Oslo kommune
Kommunerevisjonen

Kontrollutvalget (E)

				Dato: 05.12.2014
Deres referanse:	Vår referanse:	Saksbehandler:	Tlf.:	Arkivkode:
	14/01004-7	Jorun Andreassen	23 48 68 59 / 98 26 39 72	126.2.2
	Revisjonsref.:			
	Skriv inn.			

OPPFØLGING ETTER RAPPORT 18/2011 FORVALTNING AV BEBOERMIDLER I SAMLOKALISERTE BOLIGER

Saken gjelder:
I tråd med kontrollutvalgets vedtak av 06.08.2014, sak 70, har Kommunerevisjonen gjennomført en oppfølgingsundersøkelse etter rapport 18/2011 *Forvaltning av beboermidler i samlokaliserte boliger.* Undersøkelsen tilhører fokusområde virksomhetsstyring, jf. bystyrets vedtak om *Overordnet analyse og plan for forvaltningsrevisjon,* 13.06.2012, sak 165.

Forvaltningen av økonomiske midler i samlokaliserte boliger er et tilbud til personer med psykisk utviklingshemming, som av særlige grunner ikke klarer å disponere egne midler. Hovedundersøkelsen avdekket vesentlige mangler ved forvaltningen av beboermidler i tre samlokaliserte boliger. I tillegg til beboere i samlokaliserte boliger, gjelder kommunens instruks forvaltning av økonomiske midler for tjenestemottakere i og utenfor institusjon, herunder blant annet beboere i sykehjem og andre boformer for heldøgns omsorg og pleie.

Oppfølgingsundersøkelsen har vært rettet mot byråden for eldre og de tre bydelene Grorud, Grünerløkka og Vestre Aker. Kommunerevisjonen har undersøkt om de varslede tiltakene og de påpekte avvikene og forbedringsområdene i rapport 18/2011 er fulgt opp. Videre har vi undersøkt om byråden har iverksatt tiltak for å sikre en betryggende forvaltning av beboermidler i samlokaliserte boliger i alle bydeler, i tråd med bystyrets vedtak og helse- og sosialkomiteens merknader etter hovedundersøkelsen.

Oppfølgingsundersøkelsen viste at Bydel Grorud og Bydel Vestre Aker hadde iverksatt tiltak knyttet til de fleste av de påpekte forbedringsområdene og avvikene. I begge bydelene var det imidlertid mangler knyttet til instruksens krav om at kun to personer skulle ha tilgang til beboernes kontanter. I Bydel Grorud viste undersøkelsen i tillegg av det ikke ble ført bankregnskap og at det var mangler knyttet til bydelens egen kontroll av forvaltning av beboermidler.

I Bydel Grünerløkka var det fremdeles vesentlige mangler knyttet til forvaltning av beboermidler. Dette gjaldt blant annet implementering av opplæringsrutinene, føring av bank- og kontantregnskap i tråd med instruksens krav, oppbevaring av bankfullmakter, kontoutskrifter og oversending av regnskap til hjelpeverge/verge hvert kvartal.

Byrådsavdelingen hadde iverksatt flere, men ikke alle varslede tiltak. Det var ikke stilt krav om særskilt rapportering fra bydelene slik den opprinnelig varslet. De avvikene og svakhetene som belyses i denne oppfølgingen, viser at det fremdeles gjensto en del arbeid for å sikre betryggende forvaltning av beboermidler i samlokaliserte boliger og at *Instruks for disponering av økonomiske midler* benyttes aktivt og som forutsatt, i tråd med bystyrets vedtak.

Kommunerevisjonen vil påpeke at mangler på området kan utgjøre en risiko for økonomiske misligheter. Videre kan det medføre vanskeligheter med å plassere ansvar, og eventuelt beskytte ansatte mot feilaktig mistanke, dersom det avdekkes økonomiske misligheter.

Saksfremstilling:
Under presenteres hovedbudskapet fra rapport 18/2011 *Forvaltning av beboermidler i samlokaliserte boliger*, den politiske behandlingen av rapporten og deretter oppfølgingsundersøkelsen som nå er gjennomført.

1. Hovedundersøkelsen (rapport 18/2011)

Hovedbudskap
Rapport 18/2011 var basert på en undersøkelse av om forvaltningen av beboermidler i tre samlokaliserte boliger i bydelene Grorud, Grünerløkka og Vestre Aker var i tråd med instruks og krav til god internkontroll.

Rapporten avdekket vesentlige mangler. Det var blant annet mangelfull etterlevelse av kravene om bruk av gjeldende standardavtale, om å begrense antall personer med tilgang til beboernes kontanter, om bankfullmakter, om bankutskrifter og om føring av bankregnskap. Rutiner og praksis varierte mellom boligene. De avdekkede manglene innebar redusert grunnlag for hensiktsmessig kontroll og kunne utgjøre en økt risiko for økonomiske misligheter. Videre kunne det medføre vanskeligheter med å plassere ansvar, og eventuelt beskytte ansatte mot feilaktig mistanke, dersom det ble avdekket økonomiske misligheter. Hovedundersøkelsen viste også at vesentlige mangler ikke var avdekket gjennom bydelenes egne kontroller.

Uttalelsene til rapport 18/2011
Både Byrådsavdeling for eldre og sosiale tjenester og bydelene Grorud, Grünerløkka og Vestre Aker oppga at de ville iverksette en rekke tiltak som var relevante i forhold til rapportens anbefalinger og påpekte forbedringsområder.

Politisk behandling av rapporten
Kontrollutvalget behandlet rapporten i møte 13.12.2011, sak 107. Kontrollutvalget innstilte til bystyret å fatte følgende vedtak:

> Kommunerevisjonens rapport 18/2011 Forvaltning av beboermidler i samlokaliserte boliger avdekker vesentlige mangler ved forvaltningen av beboermidler i tre samlokaliserte boliger i bydelene Grorud, Grünerløkka og Vestre Aker. Det var blant annet mangelfull etterlevelse av kravene om bruk av gjeldende standardavtale, om å begrense antall personer med tilgang til beboernes kontanter, om bankfullmakter, om bankutskrifter og om føring av bankregnskap.

De avdekkede manglene innebærer redusert grunnlag for hensiktsmessig kontroll med forvaltningen og kan utgjøre en risiko for økonomiske misligheter. Videre kan det medføre vanskeligheter med å plassere ansvar, og eventuelt beskytte ansatte mot feilaktig mistanke, dersom det avdekkes økonomiske misligheter.

Bystyret viser til at bystyret i sak 183/07 og 282/09 forutsatte at byrådet iverksatte tiltak for å sikre en betryggende forvaltning av beboermidler i samlokaliserte boliger. Bystyret ser alvorlig på at det fremdeles avdekkes vesentlige mangler på dette området og forutsetter at byrådet iverksetter tiltak for å sikre en betryggende forvaltning av beboermidler i samlokaliserte boliger.

For øvrig tar bystyret Kommunerevisjonens rapport 18/2011 til orientering.

Helse- og sosialkomiteen behandlet rapporten 14.03.2012, sak 22, hvor det fremkom følgende merknader fra komiteen:

Komiteen viser til at kommunerevisjonens undersøkelse har avdekket vesentlige mangler på viktige elementer i alle tre bydelers internkontrollsystem og praksis i boligene i forvaltning av beboermidler i samlokalisert boliger for personer med utviklingshemming. Dette er alvorlig i forhold til beboernes verdighet og rettsikkerhet, i tillegg til beskyttelse av ansatte mot feilaktig mistanke. I disse tre bydelene er det nå iverksatt tiltak for å sikre bedre internkontroll og praksis.

Komiteen ber byrådet iverksette tiltak overfor alle bydelene som sikrer at *"Instruks for disponering av økonomiske midler tilhørende tjenestemottakere i institusjon og utenfor institusjon – samt håndtering av tjenestemottakeres egne midler"* benyttes aktivt og slik den er påtenkt.

Bystyret behandlet rapporten i møtet 28.03.12, sak 59. Bystyret vedtok enstemmig innstillingen fra helse- og sosialkomiteen som var likelydende med kontrollutvalgets.

2. Kommunerevisjonens oppfølgingsundersøkelse i 2014

Kommunerevisjonen har undersøkt om de varslede tiltakene, de påpekte avvikene og forbedringsområdene var fulgt opp, samt om byråden hadde iverksatt tiltak i tråd med bystyrets vedtak og helse- og sosialkomiteens merknader. Dataene ble i hovedsak innhentet i oktober 2014 og besto av skriftlige redegjørelser og dokumentasjon.

I det følgende redegjør vi for status på undersøkelsestidspunktet og Kommunerevisjonens vurderinger. For hver bydel refererer vi først kort til forbedringsområder og avvik påpekt i hovedundersøkelsen som var ivaretatt på oppfølgingstidspunktet. Deretter refereres det til områder hvor det fremdeles var mangler og svakheter.

2.1 Bydel Grorud – status i 2014

2.1.1 Faktabeskrivelse

Forbedringspotensial og avvik som var ivaretatt på oppfølgingstidspunktet

Bydelens redegjørelse og dokumentasjon viste følgende:

- Delegasjonene bydelen manglet i hovedundersøkelsen forelå.
- Bydelen hadde skriftlig prosedyre for opplæring av ansatte i forvaltning av beboermidler.
- Rutinen for disponering av beboers økonomiske midler ivaretok instruksens krav.
- Bydelen hadde rutiner for avvikshåndtering.

- Bydelen oppga at det daglige regnskapet ble utført av ansvarsvakt og primærkontakt for den enkelte bruker. Rutinen for føring av beboerregnskap la opp til ansvarsdeling. Bydelen gjennomførte kontroller med praksisen av forvaltningen (mer om dette under).
- Regnskap ble oversendt hjelpeverge/pårørende hvert kvartal, noe som ble dokumentert gjennom fire oversendelsesbrev fra den undersøkte boligen til hjelpeverge/verge, samt fire regnskap per tredje kvartal 2014.
- Oslo kommunes standardavtaler for disponering av beboermidler var benyttet ved inngåelse av avtaler for forvaltning av beboermidler.
- Boligen mottok bankutskrifter.
- Bydelen hadde gjennomført overordnede kontroller i boligene som omfattet følgende: om regnskapet var à jour, om det var samsvar mellom bilag og regnskap, om det var kvitteringer med to underskrifter og om det var samsvar mellom regnskapsført saldo og kontanter i skrin. Kontrollene viste at det meste var i orden.

Områder hvor det fremdeles var mangler og svakheter
- Bydelens overordnede kontroll omfattet kun noen av instruksens krav. Bydelen gjennomførte ikke uanmeldte kontroller, og det var ikke utarbeidet en skriftlig prosedyre for kontrollene.
- Flere enn to personer hadde tilgang til nøkler/beboernes kontanter. Bydelen oppga at den fortsatt hadde et system der den ansatte som hadde ansvarsvakt hadde tilgang til nøkler/-kontanter, og mente det var klart hvem som til enhver tid hadde ansvar. Bydelen oppga at den var pilot for å teste ut en ny løsning for uttak av kontanter og administrasjon av bankkontoer som skulle gi en sikrere og mer gjennomsiktig behandling av beboermidlene.
- Boligen førte ikke bankregnskap hvor innskudd, uttak og saldo framkom.

2.1.2 Kommunerevisjonens vurdering
Basert på mottatt informasjon viste oppfølgingsundersøkelsen at Bydel Grorud hadde iverksatt tiltak knyttet til de fleste av de påpekte forbedringsområdene og avvikene. Det var imidlertid fremdeles noen mangler og svakheter i forvaltningen av beboermidler.
Kommunerevisjonen understreker viktigheten av at bankregnskap blir ført. Fravær at slikt regnskap kan gjøre det vanskeligere å avdekke misligheter.

Når det gjaldt bydelens overordnede kontroll av forvaltning av beboermidler, vil vi påpeke at flere sentrale krav i instruksen ikke var omfattet av kontrollen. Kommunerevisjonens vurdering er at uanmeldte kontroller er et sterkere virkemiddel for å avdekke eventuelle avvik, enn varslede kontroller, slik bydelen gjennomførte.

Kommunerevisjonen merker seg at bydelen var pilot for et prosjekt som har som mål å finne en løsning som skulle ivareta instruksens krav om at kun to personer skulle ha tilgang til nøkler/kontanter. Før denne løsningen er på plass, vil det fremdeles være risiko på området.

2.2 Bydel Grünerløkka – status i 2014

2.2.1 Faktabeskrivelse
Forbedringspotensial og avvik som var ivaretatt på oppfølgingstidspunktet
Bydelens redegjørelse og dokumentasjon viste følgende:
- Det forelå skriftlige delegasjoner gjennom hele linjen fra bydelsdirektør til ansatte i den undersøkte boligen, med unntak av for én ansatt som var i permisjon.

- Oslo kommunes standardavtaler for disponering av beboermidler var benyttet ved inngåelse av avtaler for forvaltning av beboermidler, dette var dokumentert gjennom kopi av to konkrete avtaler.
- Det var utarbeidet et opplæringshefte for nyansatte i boligen.
- Bydelen oppga at alle beboere hadde særskilte bankkontoer for forvaltning av midlene.
- Vi mottok dokumentasjon på ansvar knyttet til håndtering av den enkelte beboers midler i den undersøkte boligen. Dette var i tråd med instruksen.
- Tidligere svakheter i utformingen av skjemaet for bydelens egen kontroll var rettet opp.
- Bydelen oppga at det hadde vært utfordringer med å følge opp instruksen i den undersøkte boligen blant annet på grunn av lederskifter. Bydelen oppga videre at det ville bli gitt opplæring knyttet til forvaltning av beboermidler.

Områder hvor det fremdeles var mangler og svakheter
- Bydelen oppga at opplæringsrutinene fortsatt ikke var tilstrekkelig implementert.
- Bydelens egen kontroll i juni 2014 avdekket at det ikke var foretatt kontroll av kontantregnskapet i boligen. Dette var heller ikke tilstrekkelig fulgt opp på oppfølgingstidspunktet. Bydelen oppga at økonomiavdelingen ville bistå i opplæring på området.
- Bydelen hadde ikke oversendt regnskapet til hjelpeverge/pårørende hvert kvartal. Det ble oppgitt at alle regnskap hadde vært oversendt minimum en gang per år.
- Bydelen oppga at bankfullmaktene i den undersøkte boligen ikke forelå, og at avdelingsleder i boligen den 17.10.2014 hadde sendt mail til beboernes verger for å få på plass disse.
- Bydelen oppga at boligen mottok tre av fem brukeres bankutskrifter månedlig. Dette er dokumentert med enkelte bankutskrifter, samt kopi av en mail til verge med forespørsel om månedlige kontoutskrifter.
- Bydelen oppga at det ikke hadde vært ført bankregnskap i den undersøkte boligen, at kontantregnskapet i enkelte tilfeller ikke hadde vært ført fortløpende og at tjenestemottakers forvaltningskonto ikke var avstemt hver måned.
- Bydelens overordnede kontroll av boligen fra juni 2014 avdekket at det ble benyttet en «felles helgekasse» som alle hadde tilgang til, ikke bare de med fullmakt. Det innebar at det var flere enn to ansatte som hadde tilgang til beboernes kontanter.
- Bydelen oppga at økonomiavdelingen planla årlige kontroller i alle boligene, men at dette ikke var gjennomført i 2014 på grunn av sykdom og lederskifter. Bydelens siste kontroll i den undersøkte boligen var i juni 2014. I oppsummeringen sto det at manglene avdekket i en kontroll i 2012, ikke var rettet opp. Det var ikke tegn til forbedring rundt håndtering av fullmakter og kontroll av beboermidler, snarere tvert i mot. Det ble varslet at manglene måtte rettes opp omgående og at en ny kontroll ville bli foretatt senere i 2014 (medio desember). Bydelens kontroll avdekket vesentlige mangler knyttet til både delegasjoner-/fullmakter, avtale om disponering av økonomiske midler, dokumentasjon av opplæring av nyansatte, opprettelse av særskilt bankkonto, kontoutskrifter, opprettelse og avstemming av bankkontoer, bruk av felles helgekasse etc.

2.2.2 Kommunerevisjonens vurdering

Oppfølgingsundersøkelsen viste vesentlige mangler og svakheter ved forvaltningen av beboermidler i den boligen som ble undersøkt i hovedundersøkelsen. Bydelens redegjørelse og dokumentasjon i oppfølgingsundersøkelsen viste at det var iverksatt en del tiltak, men at det fremdeles var mangler knyttet til:
- Implementering av opplæringsrutinene.
- Føring og kontroll av bank- og kontantregnskap i tråd med instruksen.
- Oversending av regnskap til hjelpeverge/pårørende hvert kvartal.

- Oppbevaring av bankfullmakter som vedlegg til forvaltningsavtalene.
- Tilgang til kontoutskrifter.
- Månedlig avstemming av forvaltningskonto.
- Praksis knyttet til ansattes bruk av «helgekasse».

Kommunerevisjonen ser det som positivt at bydelen selv har avdekket mangler og svakheter gjennom sin egen kontroll. Det er imidlertid alvorlig at flere av manglene som ble avdekket i bydelens kontroll i 2014, var de samme som i bydelens kontroll i 2012. Kommunerevisjonen merker seg at bydelen planlegger en ny kontroll i den undersøkte boligen i desember 2014. Kommunerevisjonen understreker viktigheten av at instruksen følges og forutsetter at bydelen iverksetter tiltak for å sikre dette.

2.3 Bydel Vestre Aker – status i 2014

2.3.1 Faktabeskrivelse

Forbedringspotensial og avvik som var ivaretatt på oppfølgingstidspunktet

Bydelens redegjørelse og dokumentasjon viste følgende:

- Det forelå skriftlige delegasjoner gjennom hele linjen fra bydelsdirektør til ansatte i den undersøkte boligen.
- Bydelen hadde skriftlig prosedyre for opplæring av ansatte i forvaltning av beboermidler.
- Rutinene for disponering av beboeres økonomiske midler ivaretok instruksens krav.
- Bydelens egen kontroll viste at tjenesteleder hadde kontrollert regnskapene hvert kvartal. I tillegg var dette omtalt i tjenesteleders sjekkliste.
- Bydelen oppga at regnskapene ble oversendt hjelpeverge/pårørende kvartalsvis. Dette sto også i rutinene, og ble dokumentert med enkelte eksempler.
- Bydelen oversendte en liste som viste at det kun var tjenesteleder og primærkontakt som skulle ha tilgang til nøklene til skap hvor beboernes kontanter var oppbevart. Disse hadde i følge bydelen fullmakt til å ta ut penger fra skapet. Kopi av to avtaler viste dette ansvarsforholdet. Dette var i tråd med instruksen.
- Oslo kommunes standardavtaler for disponering av beboermidler var benyttet ved inngåelse av avtaler for forvaltning av beboermidler.
- Bydelen oppga at det ble ført fortløpende kontant- og bankregnskap og at tjeneste-mottakernes forvaltningskonto ble avstemt hver måned. Dokumentasjon fra den undersøkte boligen understøttet bydelens oppgitte praksis.
- Bydelen oppga at det var hjelpeverge som kontaktet banken og ga beskjed om hvilke ansatte som hadde fullmakt til tjenestemottakers konto. Kommunerevisjonen fikk to fullmakter fra den undersøkte boligen som støttet opp under dette.
- Bydelen hadde en generell rutine for avviksbehandling som understreket at alle avvik, uansett alvorlighetsgrad, skulle meldes.
- Kommunerevisjonen fikk tilsendt bydelens fire siste overordnede kontroller. Tre av kontrollene var fra 2012 og en fra januar 2013. Tjenesteleder fikk vite om kontrollene dagen før, dette fordi det var ønsket at tjenesteleder var tilstede. Kontrollene var utført av en representant for økonomienheten. Kontrollen fra januar 2013 avdekket følgende mangler fra instruksen: manglende avtale om maksgrense for disponering av beboers midler, bruk av nettbank, fullmakter og disponering av kontanter, bankfullmakter, opprettelse av særskilt konto for forvaltning av beboernes midler, nøkler til beboernes skap og føring og avstemming av kontant- og bankregnskap. Etter hvert avvik var det stort sett skrevet en anbefaling for å lukke avviket. Bydelens økonomienhet skulle innen utgangen av hvert år gjennomføre uanmeldte stikkprøvekontroll i minst fire boliger, ifølge bydelens rutine.

Bydelen oppga i redegjørelsen at den ville endre prosedyren slik at hver bolig skulle kontrolleres i snitt hvert tredje år. Det var ikke gjennomført kontroll i den boligen som var omfattet av Kommunerevisjonens hovedundersøkelse siden 2011.

Områder hvor det fremdeles var mangler og svakheter

- Bydelens overordnede kontroller viste at flere enn de som hadde fullmakt, både hadde tilgang til nøkler og til beboernes kontanter. Dette ble også bekreftet i oppfølgingsundersøkelsen. I flere av boligene hadde alle ansatte tilgang til beboernes lommebøker med mindre pengebeløp. Bydelen oppga at den vurderte å ta inn ytterligere krav i sin prosedyre for å redusere risikoen for underslag.
- Bydelen hadde, som nevnt over, generelle rutiner for avvikshåndtering som la opp til at alle avvik skulle meldes. Håndtering av avvik var imidlertid også omtalt i rutinen for *Disponering av beboermidler utenfor institusjon*. Her sto det at mislighold/tyveri av beboermidler skulle meldes omgående til enhetsleder. Videre sto det at andre avvik var ivaretatt gjennom tjenesteleders årlige kontroll.

2.3.2 Kommunerevisjonens vurdering

Basert på mottatt informasjon viste oppfølgingsundersøkelsen at Bydel Vestre Aker hadde iverksatt tiltak knyttet de fleste forbedringsområdene påpekte i rapport 18/2011.

Instruksens krav om at ikke flere enn to personer skulle ha tilgang til beboernes kontanter ble imidlertid ikke fulgt i alle boligene.

Kommunerevisjonen mener at bydelens rutiner for melding av avvik utover mislighold/tyveri ikke var entydige.

2.4 Byrådsavdeling for eldre og sosiale tjenester – status i 2014

2.4.1 Faktabeskrivelse

Varslede tiltak som var fulgt opp

- Byrådsavdelingen ga i 2012 Velferdsetaten i oppdrag å utvikle gode metoder i arbeidet med oppfølging av Kommunerevisjonens rapport 18/2011. På bakgrunn av innspill fra 12 bydeler, utarbeidet Velferdsetaten en rapport (2013) med eventuelle tiltak. Rapporten påpekte forbedringsområder og ga blant annet anbefalinger om intern kontroll, kontant- og bankregnskap og overordnet kontroll. Etaten mente også at det ville være hensiktsmessig å be bydelene om å rapportere på forvaltning av beboermidler i samlokaliserte boliger. Videre ble det anbefalt at byrådsavdelingen utredet en konkret ordning knyttet til utfordringer med behandling av kontanter.
  Byrådsavdelingen oppga at den var i prosess med å vurdere endringer i gjeldende instruks.[1] I dette arbeidet ville blant annet alle foreslåtte tiltak i Velferdsetatens rapport aktivt bli brukt. Byrådsavdelingen oppga videre at det ville bli en gjennomgang av vedlagte skjemaer til instruksen, og tatt stilling til behovet for flere standardskjemaer. Det ville da samtidig vurderes om standardskjemaene skulle pålegges brukt. Byrådsavdelingen oppga videre at den ville vurdere om bydelene i en periode skulle ha en mer omfattende rapportering etter innføring av en eventuell ny instruks.
- Byrådsavdelingen varslet etter rapport 18/2011 at den ville styrke kommunikasjonen av instruksen til bydelene og påpeke bydelsdirektørens ansvar på området. Byrådsavdelingen

[1] 01.07 2013 trådte endringer i vergemålsloven i kraft (bl.a ble hjelpevergeordning avviklet). Disse endringene var noe av bakgrunnen for at byrådsavdelingen hadde iverksatt en gjennomgang av gjeldende instruks for forvaltning av beboermidler.

oppga at instruksen hadde vært et eget punkt i budsjett for 2013 og 2014. Videre at det i tildelingsbrev 2012 til bydelene var inntatt følgende avsnitt:

> Gjennom erfaringsutveksling samarbeide med Helseetaten2 og bydeler om å utvikle gode metoder i bydelens arbeid med oppfølging av kommunerevisjonens rapport 18/2011 Forvalting av beboermidler i samlokaliserte boliger. Slik kan bydelene bli bedre i stand til å etterleve instruks for disponering av økonomiske midler tilhørende beboere i institusjoner og brukere av tjenester utenfor institusjon – bistå Helseetaten med forslag til gode løsninger.

Byrådsavdelingen viste videre til involveringen av bydelene i forbindelse med Velferdsetatens undersøkelse, og til at bydelene i august 2014 var bedt om å gi innspill til instruksen.

Varslede tiltak som ikke var fulgt opp

- Byrådsavdelingen oppga at den etter en nærmere vurdering hadde kommet til at det var formålstjenlig å ta inn et eget punkt i budsjett 2013 og 2014 om bydelenes ansvar for å sikre at forvaltningen foregår i tråd med gjeldende instruks og krav om god internkontroll. Det var imidlertid ikke stilt krav til bydelene om rapportering på området i årsberetningen eller tertialrapporteringene, som varslet i hovedundersøkelsen.
- Bystyret forutsatte i vedtak (28.03.2012, sak 59) at byrådet iverksatte tiltak for å sikre en betryggende forvaltning av beboermidler i samlokaliserte boliger. Helse- og sosialkomiteen hadde følgende merknad i behandling av saken (14.03.2012, sak 22):

> Komiteen ber byrådet iverksette tiltak overfor alle bydelene som sikrer at "*Instruks for disponering av økonomiske midler tilhørende tjenestemottakere i institusjon og utenfor institusjon – samt håndtering av tjenestemottakeres egne midler*" benyttes aktivt og slik den er påtenkt.

Undersøkelsen har avdekket at det fremdeles var mangler og svakheter i forvaltningen av beboermidler i alle de tre undersøkte bydelene, jf. over.

2.4.2 Kommunerevisjonens vurdering

Denne oppfølgingen avdekket at det tre år etter hovedundersøkelsen fremdeles var vesentlige mangler og svakheter ved ivaretakelse av instruksen i forvaltning av beboermidler, spesielt i Bydel Grünerløkka, samt noen i Bydel Grorud og Bydel Vestre Aker. Kommunerevisjonen stiller spørsmål ved om manglene i større grad og på et tidligere tidspunkt kunne vært oppdaget, fulgt opp og utbedret, dersom bydelene hadde vært pålagt å rapportere på praksis knyttet til kontroll og etterlevelse av instruksen, som byrådsavdelingen varslet i hovedundersøkelsen. Byrådsavdelingen oppga for øvrig igjen at den ville vurdere om bydelene i en periode skulle ha en mer omfattende rapportering etter innføring av en eventuell ny instruks, i tråd med det byrådsavdelingen varslet i hovedundersøkelsen og Velferdsetatens anbefaling.

Byrådsavdelingen hadde, som varslet, gitt Velferdsetaten i oppdrag å utvikle gode modeller for internkontroll knyttet til instruksen.

Kommunerevisjonen merker seg at byrådsavdelingen hadde iverksatt tiltak for å styrke kommunikasjonen av instruksen til bydelene i tråd med det som ble varslet.

De avvikene og svakhetene som er avdekket i denne oppfølgingen, viser at det fremdeles ikke var iverksatt tilstrekkelig tiltak som sikret at *Instruks for disponering av økonomiske midler* ble benyttet aktivt og som forutsatt av bydelene, i tråd med bystyrets vedtak. Kommunerevisjonen

---

[2] I brev av 13.03.2012 til Velferdsetaten oppga fra Byrådsavdeling for eldre og sosiale tjenester at et oppdrag som tilhørte Velferdsetaten, feilaktig var gitt til Helseetaten i tildelingsbrev 2012.

har i tillegg nylig avdekket svakheter ved revisjon av beboerregnskaper for 2013 for beboere i kommunale sykehjem og i et bosenter, jf. kontrollutvalgets sak 86, 25.11.2014.

3. Kommunerevisjonens konklusjon

Kommunerevisjonens oppfølgingsundersøkelse etter rapport 18/2011 *Forvaltning av beboermidler i samlokaliserte boliger* har avdekket at det fremdeles er vesentlige mangler knyttet til forvaltning av beboermidler i Bydel Grünerløkka. Bydelene Grorud og Vestre Aker har iverksatt tiltak knyttet til de fleste av de påpekte forbedringsområdene og avvikene, men det er fremdeles noen mangler og svakheter. Byrådsavdelingen hadde ikke stilt krav om rapportering fra bydelene på instruksen for disponering av økonomiske midler, slik den opprinnelig varslet. Oppfølgingsundersøkelsen viser videre at det fremdeles gjenstår en del arbeid for å sikre en betryggende forvaltning av beboermidler i samlokaliserte boliger, i tråd med bystyrets vedtak.

Kommunerevisoren fremmer følgende forslag til vedtak:
Kommunerevisjonens oppfølgingsundersøkelse etter rapport 18/2011 *Forvaltning av beboermidler i samlokaliserte boliger* har avdekket at det fremdeles er vesentlige mangler knyttet til forvaltning av beboermidler i Bydel Grünerløkka, samt noen mangler og svakheter i Bydel Grorud og Bydel Vestre Aker.

Kontrollutvalget viser til at bystyret i sak 183/07, 282/09 og 59/12 forutsatte at byrådet iverksatte tiltak for å sikre en betryggende forvaltning av beboermidler i samlokaliserte boliger i alle bydeler. De avvikene og svakhetene som er avdekket i denne oppfølgingen, viser at det fremdeles ikke var iverksatt tilstrekkelig tiltak som sikret at *Instruks for disponering av økonomiske midler* ble benyttet aktivt og som forutsatt.

Kontrollutvalget ser alvorlig på at det fremdeles avdekkes vesentlige mangler, og viser til at kommunens kontroll er særlig viktig på et område hvor kommunen forvalter private midler for en svak gruppe.

Kontrollutvalget vil påpeke at mangler på området kan utgjøre en risiko for økonomiske misligheter. Videre kan det medføre vanskeligheter med å plassere ansvar og beskytte ansatte mot feilaktig mistanke, dersom det avdekkes økonomiske misligheter.

Kontrollutvalget tar for øvrig Kommunerevisjonens oppfølgingsundersøkelse etter rapport 18/2011 til orientering.

Saken sendes helse- og sosialkomiteen.

Med hilsen

Unn H. Aarvold
Kommunerevisor

Hilde Ludt
fung. avdelingsdirektør

Utskrift av protokollen sendes:
Byråden for eldre

Bydelene Grorud, Grünerløkka og Vestre Aker
Øvrige bydeler

Mottaker	Adresse	Sted	Kontaktperson
Kontrollutvalget (E)			